

ACC. N:R M. 6573: 1-7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Larsson
Härad: Frosta Adress: Åsänge
Socken: Åsänge Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

46 Mätning vid sjukdom.
Vad slags sjukdom.
Vad mätningen avsåg.
Hur mätningen tillgick.
Vem som utförde mätningen.
Olika mätning.

Svar på H. C. 16

ACC. N:R.

M. 6573: 1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Sonesson
 Härad: Frosta Adress: Sjöinge
 Socken: Sjöinge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För i tiden var de allmänt med mätning vid vissa sjukdomar.
 Det är lå inte så många år sen de bortgick, i fall inte man sådant
 sed ännu är. De var ju i första hand engelaka sjukarna, de var ju
 mest glödda. Men stora, s. k. vuxna blev mätta, de var dels någon
 klenhet, telekset, gula sjukan, de var ju endast kvinnor de angick.
 Så var där en sjukdom di kalla morsjukan, den hade båda könen.
 Mätningen skulle ju helt bota sjukdomen. De var ju när telek,
 de var inte särskild någon trodd konstnär som utförde mätningen,
 för di anv. ju rigorer, de var andra, mest gamla gumor.
 Symptomen för den sjukdom som di skulle mäta bort var ju angående
 engelaka sjukarna di vanliga hos barn. Om de var när som var säker att
 mäta, skulle mätningen hjälpa för alla grannarna. (de är ju borta.)
 Men gula sjukan, och telekset, var mättet, och som nu av läkare kallas
 klenhet. Den sjukdomen var egentligen under tiden från 15 till 40 år eller så.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6573: 2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Larsson
 Härad: Frosta Adress: Sjövinge
 Socken: Sjövinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De var egentligen under di åren regeringen vara. Men den s.k. morsjungen
 de skulle vara att modern vältat de under barandetiden, hon hade
 låtit mäta sig till kläder. De var ju en fakta trodde de, att di fick
 låta mäta sig vart år sen. Di sa, di kände äd de moddes ju igen,
 så fick di ha fatt i fjäringen som mätte. Där var i bygderna många
 som kunde mäta, och finns ännu di som det konst den men i sjöstar med
Mätning för engelska sjuken skedde med vävstver. 9 selver av en väv
 som naturligtvis vävits genom, så garn rämnats genom, av till den mätningen.
 Nu tror jag knappast här finns när härskring som kan den konst den.
 Jag har själv åsett en sådan mätning, för omkr. 30 år sen. De var en s.k.
 fattersfjäring, hon bodde då i Ekeröd hon mätte för engelska sjuken,
 men de var utan resultat. Hon är död för många år sen, var hon var
 född, eller var i från hon var är möjligt utreda. Selverna knöts
 i högr, så mättes över bröstet, och ryggen, samt från halsen och mer.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6573:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Smedson
 Härad: Frosta Adress: Åsävinge
 Socken: Åsävinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sen trädde di över barnet. Så lades di i kors över huvudet och läses över, trost. fader vår. De brukades alltid vid sådana signeringar. De lästes bakvänt, välsignelsen först. Sen benöts selverna om benet där skulle di vara i 9 dygn. All mätning skulle upprepas 3 g. antingen 2 söndagar, en torsdag, eller 2 torsd. i 1 vecka. Så skulle de ske i själva omskriflet på ny och nedan. Men jag minns, för en 50 år sen var här fattra, en gubbe och en gumma som hörde i kring, di kom ett par g. om året. De var riktiga fattra, di skulle vara någon tid boade vid Flör, de enda jag vet, så hette han Flörn, di drog väl hand och rike i kring. Flörn var mycket anlitad med mätning för engelska sjuken, i bland efterlängstad. Flörn mätte med och ser, hon skulle vara säker, men hon kunde nog annat signeri också. Flörn och han var gamla då jag minns dem. Så anlitad som hon har inte varit sen någon. Den först berkt. från Ekeröd hade också varit vandrande men då var hon gammal.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6573 : 4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Larsson
 Härad: Frosta Adress: Åsänge
 Socken: Åsänge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1840 Född år _____ i _____

4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mätning för guta sjukan, eller morsjukan. Skedd i ären i omskrif-
 terna på ny och nedan, samt två torsdagar och en söndag, eller motsats.

Till mätning hade di en vit ulltråd, hälsat hemma spunnen, för var-
 de ju mäst sådan. Tråden togs dubbel, så mättes från hjässan och ner
 till högra hälen, sen från högra långfingerspetsen, över esclarna till vänstra
 långfingret. Mäppte tråden ovanför handleden var de långt gått, och illa
 skulle de vara så, att tråden släppte ovanför armbågen ansågs de rent av
 hopplöst. Men skulle tråden räcka ut om fingrarna då var de ende den
 sjukdomen. Så mättes tre gånger från hjässan och ner, de blev en gång
 till vänstra hälen. Sen knöts tråden i hop och trädde över huvudet
 tre gånger, sen lades tråden i hop så den korsades, där skulle han-
 eller hon sprötta genom di korsen tre gånger. Sen lades tråden som ett
 kors över hjässan, först på längden åt huvudet sen på tvären varja
 fader var lades bakvänt. Sen skulle tråden bäras om högra benet.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6573 : 5

Landskap: Lhåna Upptecknat av: Annette Lomason
 Härad: Frosta Adress: Åsänge
 Socken: Åsänge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

5
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Var de bra skulle träden räcka lide längre andre gång di måtte
 då hade sjukdomen gått tillbaka. Den tredje gången skulle träden
 gå ut om fingrarna. Den sionde dagen, efter dygnet skulle träden bränna.
 Om den som måtte skulle vara fullt tillförlitlig, "da var ju i regel
 kvinnor som bruka de," så skulle hon ha lärt de innan hon blev konfir-
 merad, eller åtminstone innan hon varit i beröring med manfolk.
 Klade hon lärt de sen hon var gift, eller ej jungfru, var hon ej till-
 förlitlig. Här är ännu, särskilt i bland, di äldre som har bra till-
 dylighet och om så vare nog anlita sådant, men om än någon kan
 konstn befatta den sig ej med de. På den tid gamla böckarefäringar
 måtte var där många som anlita henne. Jag såg till när hon måtte
 folk, gud vet om de hjälpte. Hon är död för 45 år sen. Hon beta för
 en del, hon hade läring och mätning som hon bruka till de.
 Överallt har nog funnits di som hunnat med dylighet di yngre känner väl ej

Skriv endast på denna sida!

till dylighet

ACC. N:R.

M. 6573: 6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Emmelde Sönneren
 Härad: Fresta Adress: Sjöinge
 Socken: Sjöinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I fråga om verksamhetsområde sträckte de sig hur långt som hälet. Så långt som di kunde trava i bering gick di, och om man ville anlita dem långväga fick di komma. Idringvandrande fattra hade ju verksamhet överallt. Men här var många som mätte på a. k. skämt, eller försök. Om di hade anlitat en mätesfäring som di kallades, så di hade någon kännedom om hur de tillgick, så mätte di. Eas om man var sjuk, hade de symptom som tydde på att di behövde mätas, och tala om de för en som händelsevis blivit mättad eller vänta hur de tillgick, kunde den på skämt förestä, ja kan mäta de, ja ved hänt de gaur de.

De blev ju alltid samma resultat, åtminstone i folkdron. Var di egentligen härt är svårt att utreda, för numera är ingen gammal som kan reda ut de. Idringvandrande fattersfäringer hade de i arv från fattra före dem. Di ville pröva att di hade sin härdom från Lappa, Lappgummes.

Skriv endast på denna sida!

M. 6573: 7

ACC. N:R.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Jonsson
 Härad: Frosta Adress: Sjöinge
 Socken: Sjöinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De häromkring som skulle vara mest tillförlitliga till mätning var ju gamla bäckare och järingen Sissa Flåkanson, hon var född i Sallerups, hon är död för 75 år sen. Då var hon omkring 25 år. Så var där Bengta Frid en gammal soldat änka, hon är död för omkring 50 år sen, hon var då omkring 80 år. Dem di fått härdomen av vet jag ej, men sådant gick ju i arv, de var en tro att de skulle gå i arv. För i tiden synes ha ha befolkningen med övernaturligt. Här fanns även di som mätte för handvärk. För omkring 30 år sen, när vi var på beterna så var där en lös som hade huvudvärk och handvärk, och var för övrigt liten, så var där en stekhinna, hon hette Elna Kristoffers, de enda jag vet om henne var, att hon var från förs härad. Hon hade en ulltråd som hon mätte med. Den lösen kan inte erinra sig utan att hon mätte på huvudet och på ryggen, sen skulle hon bära tråden om benet en viss tid. Handvärken hade hon lika bra. De gamla joriset som bäckare tj. lag för mätning var resetan skälling, förutom traktering eller annat som hon fick.

Skriv endast på denna sida!